

Kasvun ja oppimisen toimiala
Talouden ja toiminnan seurantaraportti

1-9/2024

Kasvu ja oppiminen	Toteuma 1–9/2024	Muutettu TA 2024	Toteuma-% TA 2024	ENNUSTE
TOIMINTATUOTOT	4 565 486	6 276 433	72,74 %	6 276 433
TOIMINTAKULUT	-91 175 188	-124 170 442	73,43 %	-124 170 442
TOIMINTAKATE	-86 609 704	-117 894 009	73,46 %	-117 894 009

Kasvun ja oppimisen johto

Asiakkuudet

Kasvun ja oppimisen toimialalla luodaan edellytyksiä kasvulle, hyvinvoinnille ja oppimiselle. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus vahvistavat lasten ja nuorten hyvinvointia sekä ehkäisevät syrjäytymistä.

Lapsimääräennusteita seurataan toimialalla aktiivisesti, jotta saadaan ajantasaista tietoa määrien kehityksestä. Seurataan on luotu erilaisia välineitä (mm BI-ympäristöt), jotta tieto on helposti saatavilla johtamisen pohjaksi. Oppilastietojärjestelmien jatkuva kehittäminen on myös osa tiedon ajantasaista hallintaa. Palveluverkkoselvitys laadittiin kevään 2024 aikana hyvässä yhteistyössä toimialojen kesken. Tämän jälkeen on laadittu palveluverkkosuunnitelma, joka lähtee lausuntojen jälkeen valtuustolle päätettäväksi joulukuun kokoukseen. Palveluverkkosuunnitelman pohjaksi on valittu palvelualueittainen tarkastelu koulukohtaisten oppilaaksiot- toalueiden sijaan.

Hyvinvointialueen aloituksen jälkeen tehtävämme on ollut seurata, että oppilashuollon palvelut pysyvät yhtä laadukaina ja ovat oppilaiden tavoitettavissa kuten aikaisemmin. Asiaan liittyen on laadittu sisäinen palvelutarpeen arviointi ja mitoitusten seuranta. Mikäli oppilashuollon uudelleenorganisointi kaupungin palveluksi on mahdollista, kaupunki käynnistää asiasta selvityksen hyvinvointialueen kanssa.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Toimialojen välisiä yhteisiä toimintatapoja ja rakenteita on tiivistetty mm luomalla säännöllisiä yhteistyöfoorumia. Yhteistyötä tehdään myös ateria- ja puhtauspalveluiden kanssa. Uusimpina on tiivistetty yhteistyötä Elinvoiman toimialan kanssa sekä kaupunkikehityksen ja toimitilapalveluiden kanssa.

Toimialan runsasta investointimäärää edistetään aktiivisesti, jotta palvelutarpeeseen voidaan vastata oikea-aikaisesti. Investointien aikataulujen synkronointia tulee entisestään tiivistää toimialojen välisenä yhteistyönä. Lakisääteisten palvelujen aikarajat tulee huomioida myös tilaratkaisuja edistetäessä.

Henkilöstö

Hallinnon prosessien virtaviivaistaminen toimialojen yhtenäisten toimintatapojen myötä mahdollistaa prosessien kehittymistä sekä jatkossa henkilöstöressurssien ja ohjelmistojen täsmällisempää käyttöä. Automatisoinnin sekä ohjelmisto-osaamisen ja -kehittämisen ansiosta voidaan manuaalista työtä ja resursseja vähentää jatkossa. Kuluva toimintavuoden aikana henkilöstöä on koulutettu mm uusien järjestelmien käyttöön ja päivityksiin.

Työhyvinvointiin on panostettu mm erilaisten työhyvinvointitapahtumien muodossa. Myös kaupungin tarjoamia työhyvinvointitapahtumia on hyödynnetty aktiivisesti.

Viestintään ja palvelualueiden väliseen yhteistyöhön on panostettu yhteisillä työryhmillä sekä esimerkiksi yhteisiä vuosikelloja rakentamalla. Ennakoiva ja suunnitelmallinen viestintä esihenkilöiden ja koko henkilöstön suuntaan luo turvallisuuden tunnetta, yhdenmukaistaa johtamista ja toimintakulttuuria, luo avoimuutta ja mahdollistaa yhteisen näyn pidemmälle tulevaisuuteen.

Talous

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarviossa merkittävässä roolissa ovat henkilöstökulut, sisäiset kustannukset (vuokrat, ateria- ja puhtauspalvelut) sekä it-koneiden ja -laitteiden leasingkustannukset. Hankerahoituksen määrä on laskenut radikaalisti ja vähenee edelleen tulevina vuosina. Samalla omavastuuosuuksien sekä hankkeissa työskentelevien henkilöiden määrä vähenee jatkuvasti.

Järjestelyerien yhteydessä toimialalle jaettiin lisärahaa palkkoihin loppuvuodelle yhteensä 620 000 euroa. Raha jaettiin palvelualueittain kaupunkitasoisten linjausten pohjalta tehtyjen TVA-ryhmien päätösten mukaisesti.

Toimintatuottojen osalta toimiala ei todennäköisesti pääse tavoitteisiinsa varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottojen hyvästä alkuvuoden kertymästä huolimatta. Haettavien hankerahoitusten määrä on pudonnut jopa odotettua enemmän ja haettavissa olevista hankkeista ei ole saatu haettua rahamäärää. Toisaalta hankerahojen määrän väheneminen vähentää myös käytettäviä omavastuuosuuksiin varattuja rahoja.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannukset ovat koko alkuvuoden olleet talousarviossa arvioitua suuremmat. Tilannetta on tarkasteltu eri palvelualueen yksiköissä aktiivisesti sekä huomioitu tarkasti talousarviota 2025 laatiessa. Kolmannen osavuositiedon pohjalta, uuden toimintavuoden juuri alettua, on vielä epäselvää, onko tarvetta lisärahan hakemiselle vai pysytäänkö toimialan kokonaisuudessa talousarvion sisällä varhaiskasvatuksen henkilöstömenojen alkuvuoden korkeammasta tasosta huolimatta.

Tiedolla johtamisen kokonaisuutta uudistetaan sekä kaupunkitasoisesti että toimialallamme aktiivisesti, jotta johtamisen kokonaisuudet ja tarpeet voidaan todentaa olemassa olevan tiedon pohjalta merkittäviksi. Henkilöstösuunnittelu, talouden seuranta, tilojen käyttö sekä oppilashallinnolliset tiedot luovat yhtenäistä tietoisuutta sekä tuottavat pohjaa johtajuuden kehittämiseksi toimialakohtaisesti.

Vuoden kolmen kvartaalin jälkeen palvelualueen taloudellinen tilanne on vakaa. Talouden ja tuottavuuden tasapainottamisohjelman mukaiset säästötavoitteet on vuoden 2024 osalta kirjattu talousarvion muutoksina kaikille palvelualueille. Kolmannen kvartaalin kohdalla näyttää siltä, että

pysymme talousarviossa muutoksista huolimatta ja olemme pystyneet huomioimaan talouden ja tuottavuuden tasapainotusohjelman mukaiset tavoitteet toiminnassamme. Tarkennusta toteumaan saadaan tilinpäätöksen yhteydessä, koska uusi toimintakausi on vasta alkanut.

Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Suomenkieliset perusopetus- ja lukiokoulutuspalvelut ohjaavat esiopetuksen järjestämistä, järjestävät perus-, erityis- ja maahanmuuttajaopetuspalvelut, lukiokoulutuspalvelut sekä koordinoivat aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä järjestävät Tulliportin aamu- ja iltapäivätoiminnan erityislapsille. Tulliportin toiminnan rahoituksesta vastaa hyvinvointialue, johon liittyvä sopimus uudistetaan 1.8.2024 alkaen.

Oppilasmäärä kääntyi vuonna 2024 lievään laskuun koulutukokaiden osalta. Samalla kuitenkin yläluokkien oppilasmäärä kasvoi hiukan. Muuttovoitto kasvattaa kokonaisoppilasmäärää muutamilla oppilailla vuosittain. Toimintaympäristön muutostrendit, kuten lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvien haasteiden lisääntyminen, polarisaation kiihtyminen, oppimisen haasteiden lisääntyminen, Covid-19 jälkihoito, yhteisöllisyyden puute ja monikulttuurisuuden lisääntyminen on muuttanut palvelutarpeita merkittävästi.

Laajennettu oppivelvollisuus näkyy lukiossa tarpeena järjestää sekä tukiopetusta että erityistä tukea. Edellä kuvattuihin haasteisiin on pyritty vastaamaan vuoden 2024 talousarviossa siten, että tukitoimet olisivat monipuolisia ja riittävällä tasolla. Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä toimenpiteitä jatketaan ja seurataan aktiivisesti ja samalla selvitetään ulkopuolisen sovittelijan mukaan ottamista.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Lukuvuoden 2024–2025 pedagogisena painopisteenä on perustaitojen eli lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen kehittäminen sekä hyvinvointiin panostaminen yhdessä tekemisen kautta. Kolmiportaisen tuen toteutumisen seuranta aloitetaan ja raportoidaan lautakunnalle kaksi kertaa vuodessa kuitenkin niin, että viimeisin tieto on ennen seuraavan vuoden talousarvion laatimishohjetta.

Tavoitteena on luoda edellytykset opetuksen toteuttamiseen laadukkaasti oppimisympäristössä, joka on turvallinen ja terveellinen niin oppilaille kuin henkilöstölle. Koulujen toimintakulttuuria kehitetään siten, että vahvistamme yhteisöllisyyttä, henkilöstön sekä oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta viihtyvyyden ja oppimisen edistämiseksi. Opetuksessa panostetaan perustaitoihin ja niiden vahvistamiseen erityisesti alkuopetuksessa riittävän lukutaidon saavuttamiseksi. Lisäksi satsataan digitalisaation hyödyntämiseen opetuksessa sekä digitaalisten systemaattiseen opetukseen digipolun mukaisesti. Monikulttuurisuuden huomioimiseen panostetaan ja oppimisen tukea tehostetaan pyrkien konsultatiiviseen työotteeseen. Lukiokoulutuksessa painopisteenä on opetussuunnitelman kehittäminen sekä laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön toimeenpano jokaisella vuosikurssilla.

Aluerehtorijärjestelmän avulla koulujen rehtoreiden työtä tuetaan ja vahvistetaan rehtorin roolia oppimisen pedagogisena johtajana omissa koulu-yhteisöissä. Lisäksi kehitetään tiedolla johtamista hyödyntäen oppilasrekisterin tietoja sekä luomalla laadunhallintajärjestelmät nykyisen

perusopetuksen järjestelmän ohella lukiokoulutukseen. Strategista johtamista vakiinnutetaan sekä samalla myös koulutason pedagogiselle johtamiselle vapautetaan lisää aikaa. Tavoitteena on yhdenmukaistaa koulujen toimintamalleja sekä lisätä opetuksen tasalaatuisuutta sekä työhyvinvointia. Rakenteelliset uudistukset yhdenmukaistavat johtamisjärjestelmiä niin varhaiskasvatukseen kuin suomen- ja ruotsinkielisten koulutuspalveluiden osalta. Tavoitteena on keskittyä varsinkin esi- ja perusopetuksen yhteistyön kehittämiseen ja opetussuunnitelmalliseen yhteistyöhön eri palvelualueiden välillä.

Rehtorit ja muu koulujen johto osallistuvat pitkäkestoiseen johtamisen valmennukseen. Valmennuksen tavoitteena on verkostoitua, jakaa hyviä käytäntöjä, jakaa osaamista ja kehittää koulun toimintakulttuuria, jaettua johtajuutta sekä yhtenäistää porvoolaisten koulujen toimintakulttuuria.

Oppilashallintojärjestelmän toimivuutta parannetaan ja digitalisaation hyödyntämistä hallinnossa lisätään. Digitaalisten järjestelmien virtaviivaistamiseen panostetaan merkittävästi vuoden 2024 aikana. Talousarviovuoden aikana uudistetaan palveluverkon kehittämisen periaatteita sekä tutkitaan kuinka oppilaaksiottoalueita voitaisiin kehittää lapsen yhtenäisen oppimisen polun takaamiseksi myös jatkossa. Hintahaaran sivistyskeskuksen remontti etenee ja Peipon koulun korvaavan Gammelbackan koulun suunnittelutyö saadaan valmiiksi ja hankesuunnitelma hyväksytään. Näiden suunnittelutöiden yhteydessä suunnitellaan englanninkielisen luokan ja toisen ruotsinkielisen kielikylpyluokan sekä yrittäjyyspainotteisen yläkoululuokan perustamista Porvooseen vuonna 2023 tehtyjen selvitysten perusteella.

Henkilöstö

Aluerehtorijärjestelmä luo aikaa strategiselle johtamiselle ja mahdollistaa palvelualueen kehittämisen yhteistyössä henkilöstön kanssa. Laadukkaaseen johtamiseen panostamisen tavoitteena on lisätä henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistaa henkilöstön keskittyminen omaan ydintehtäviinsä. Pedagogiseen johtamiseen ja opetushenkilöstön sekä ohjaajien työn tukemiseen vaikutetaan toimintakulttuuriin kautta osallistavuuden lisäämisellä kaikilla tasoilla. Tämä vaikuttaa jokaisen palvelualueella työskentelevän työtehtäviin ja niitä pyritään kehittämään yhdessä. Avoin vuorovaikutus ja mahdollisuudet kehittyä työssään eri rooleissa luo jokaiselle kehittymisen mahdollisuuksia omissa työssään ja samalla työhyvinvointia.

Henkilöstön työnkuvia on tarkistettu palvelemaan kokonaisuuden kehittämistä. Näistä esimerkkeinä opetuksen kehittämiskoordinaattorin nimikemuutos kehittämispäälliköksi sekä uuden oppilashallinnon koordinaattorin tehtävän perustaminen. Lisäksi nykyiset johtamiseen liittyvät määräämiskäiset virka-apulaisrehtoreiden tehtävät lukiossa ja Pääskytien koulussa vakinaistetaan. Johtamisen rakenteita on uudistettu ja vuorovaikutusta on lisätty ja johtamisen sekä opettamisen resursseja koulujen välillä on yhtenäistetty. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä jokaisen ydintehtävästä, jotta saavutetaan yhteinen Porvoon suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden toimintakulttuuri, jossa lapsi ja nuori sekä henkilöstö voi hyvin ja oppimisen edellytykset olisivat huippuluokkaa. Osaava ja innokas henkilöstö luo parhaat mahdollisuudet oppilaiden ja opiskelijoiden oppimisen ja hyvinvoinnin takaamiseksi. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan ja kehitetään työyhteisökyselyjen tulosten mukaan suunnitelmallisesti. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja jaetun johtamisen periaatteita edistetään edelleen.

Porvoon kouluvalmentajamallia kehitetään siten, että lukuvoodelle 2024–25 pilotoidaan kouluvalmentajia myös Porvoon suurimpiin suomenkielisiin alakouluihin (2 kpl). On tärkeää ennaltaehkäistä jo varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten keskuudessa levinnyttä pahoinvointia ja siihen liittyvää oireilua. Pilotin tuloksista raportoidaan suomenkielisellet koulutusjaostolle ja kasvun ja oppimisen lautakunnalle. Kevään 2024 aikana kouluvalmentajien tehtäväkuvauksia on tarkennettu ja samalla varmistettu, että Porvoon kouluvalmentajamalli on kauttaaltaan yhdenmukainen.

Koulunuorisotyöhön selvitetään vuoden 2024 aikana uusi toimintamalli yhteisesti toimialojen kanssa. Uusi/uusvanha malli voi mukailia Porvoossa jo aiemmin ollutta mallia, jossa keskellä päivää nuorisotyötä tekevät ovat läsnä kouluissa, koska pääosin kaikki lapset ja oppivelvolliset ovat silloin samoissa tiloissa ja näiden palvelujen piirissä sekä helpoiten tavoitettavissa. Asiakaslähtöisyys toteutuu, kun ollaan asiakkaiden kanssa samoissa tiloissa ja lapsi/nuorisoryhmien tapaaminen ja moniammatillinen yhteistyö voi mahdollistua paremmin huomattavasti vaikuttavammin. Näillä toimenpiteillä pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Henkilöstön saavutettavuuden takaamiseksi sijaisjärjestelyitä uudistetaan ja perustetaan uusia vakinaisten sijaisten tehtäviä, jotka tulevaisuudessa myös takaavat pätevän henkilöstön riittävyyttä palvelualueella. Monikulttuurisuuden sekä oppimisen tuen haasteisiin vastataan uudistuneilla priorisoinneilla satsaamalla suomi toisena kielenä opetukseen ja konsultoivaan oppimisen tukeen normaalin tuen ohella. Lisäksi oppilashallinnon prosesseja uudistetaan ja henkilöstön työnkuvia muokataan digiosaamisen ja tiedolla johtamisen prosessien varmistamiseksi.

Talousarviovuonna 2024 jatketaan panostusta myös opetushenkilöstön työkuormien arviointiin. Tavoitteena on mitoitaa työmäärä oikein ja tarvittaessa ottaa uutta opetushenkilöstöä tasapainottamaan kuormitusta, joka edesauttaa henkilöstön jaksamista ja työhyvinvointia. Lisäksi tällä voidaan taata myös jatkossa pätevän opetushenkilöstön saanti. Henkilöstökoulutukseen ja itsensä kehittämiseen panostetaan myös yhteisillä vuorovaikutuksellisilla tilaisuuksilla ja yksilötason koulutuksilla. Koulutuksissa painotetaan yhteisiä painopistealueita, joihin luodaan myös jatkossa yhteisiä työpajoja riittävän vuorovaikutuksellisen uudistumisen mahdollistamiseksi. Vuonna 2024 varmistetaan opettajien koulutuksissa, että kaikkien opettajien nepsy-tietoutta lisätään.

Talous

Suomenkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden suurimmat kustannukset koostuvat henkilöstömenoista sekä sisäisistä eristä liittyen koulukiinteistöjen sisäisiin vuokriin ja oppilaiden ruokailukustannuksiin. Yhteiskunnallisiin muutostrendeihin vastaaminen vuonna 2024 lisää henkilöstökuluja palveluiden laadun säilyttämiseksi samalla kun kiinteistöihin liittyvät sisäiset vuokratkustannukset hieman laskevat palvelualueella. Lisäksi on erittäin vaikeaa ennakoida maailman kriisien vaikutuksia kustannuksien kehittymiseen tai palvelutarjonnan lisääntymiseen mahdollisten pakolaisten osalta. Oppilasmäärän kasvun pysähtyminen alakouluissa ei vaikuta palveluverkon supistamiseen tai opetusryhmien lukumääriin alentavasti vuonna 2024 ja vastaavasti yläkoulujen oppilasmäärän kasvu on jo vaatinut uusien ryhmien perustamista, joka lisää henkilöstökuluja. Suomenkielinen koulutusjaosto tulee käsittelemään opetuksen resursointia lukuvoodelle 2024–2025 alkuvuodesta 2024.

Valtakunnalliset muutostrendit ja niihin vastaaminen Porvoon suomenkielisissä perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluissa aiheuttavat osaltaan henkilöstökulujen kasvua. Satsaaminen oppilaiden hyvinvoinnin haasteisiin, monikulttuurisuuden lisääntymiseen sekä oppimisen tukeen vaatii henkilöstölisäyksiä vuonna 2024. Lisäksi laajennetun oppivelvollisuuden lainsäädännön mukanaan tuomat velvoitteet niin oppimateriaalien, digitalisaation kuin tukitoimien osalta vaikuttavat täysimääräisesti toimintakuluihin vuonna 2024 toisella asteella. Digitalisaation hyödyntäminen opetuksessa, nykyisten luokkatilojen vanhentuneiden laitteistojen uudistaminen nostaa leasing kustannuksia käyttötalouteen, vaikka strategisesti kehitämme laitteistojen tehokasta käyttöä opetuksen apuna jatkuvasti. Lisäksi välttämätön oppilashallinnon strateginen kehittäminen tehtävien uudelleenjärjestelyiden kautta luo vuodelle 2024 lisäkustannuksia, jotka toisaalta varmistavat mahdollisuudet tiedolla johtamiseen ja taakaavat valtionosuuksien oikeat mitoitukset palveluiden mukaan myös jatkossa. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseen tehdyt lisäresursoinnit sijaistyövoimaksi ovat välttämättömiä osaavan henkilöstön pitämiseksi ja saamiseksi myös jatkossa.

Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi on palvelualueemme lasten oppimisen ja hyvinvoinnin keskeisimpiä tekijöitä ja siksi siihen satsataan merkittävästi. Lisäksi henkilöstön koulutautumiseen tehdyt varaukset lisäävät työhyvinvointia ja antavat mahdollisuuksia jatkossakin riittävän ja osaavan henkilöstön työpanokseen pysyvyyden näkökulmasta.

Suomenkielisen perusopetuksen- ja lukiokoulutuksen palveluverkon kehittämisen periaatteet on suunniteltu valmistuvan talousarviovuoden 2024 aikana, jotta voidaan vastata tuleviin oppilas- ja opiskelijamäärien haasteisiin palveluverkon ja sen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Syntyvyyden alentuminen ja ikäluokkien pienentyminen asettaa haasteet palveluverkon kehittämiselle ja uudistamiselle sekä oppilaaksiottoalueiden kehittämiselle yhtenäisen oppimisen polun näkökulmasta. Toisaalta myös toisen asteen lukiokoulutuksen aloituspaikkojen määrää on tarkasteltava siten, että lukiokoulutuksen saavutettavuus voidaan taata sitä tarvitseville porvoalaisille nuorille.

Vuoden 2024 talousarvioon liittyy epävarmuuksia Porvoon kaupungin joukkoliikenteen kokonaisuuden uudistamisen näkökulmasta ja aikataulusta riippuen. Se lisää haastetta oppilaiden kuljetuskustannusten arviointiin, vaikka yhteistyötä eri toimialojen kesken liikennesuunnittelussa on tehty ja tullaan tekemään jatkossakin tiiviisti. Lisäksi haasteena on toimintatuottojen arviointi, sillä uuden hallitusohjelman hankkeisiin suunnatut määrärahat ennakoitaa pienenevän ja suorat hankerahoitukset sisällytetään osittain perusvaltion-osuuksiin.

Kolmannen kvartaalin jälkeen palvelualueen taloudellinen tilanne on vakaa. Talouden tuottavuus- ja tasapainottamisohjelman tavoitteet on huomioitu ja lukuvoonna 2024–2025 pilotoidaan Google for Education, joka voi tuoda tulevaisuudessa säästöjä tietotekniisiin kustannuksiin.

Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus

Asiakkuudet

Ruotsinkieliset koulutuspalvelut järjestää perusopetusta ja valmentavaa koulutusta yhdeksässä ruotsinkielisessä peruskoulussa noin 1700 oppilaalle. Oppilasmäärä on kasvanut lukuvuodelle 2024–25 noin 50 oppilaalla, mutta näyttäisi sen jälkeen kääntyvän loivaan laskuun. Toisen asteen koulutus järjestetään Borgå Gymnasiumissa, jossa on hieman yli 300 opiskelijaa myös tänä lukuvuonna. Toisen asteen koulutuksessa on jatkettu yhteistyön tiivistämistä Linnankosken lukion sekä Careerian ja Praktikumin kanssa, varsinkin laadun takaamisen saralla. Peruskoulun jälkeistä nivelvaiheen koulutusta järjestetään yhdessä naapurikutien sekä Borgå folkakademien että Praktikumin kanssa myös lukuvuonna 2024–25.

Peruskoulun puolella tarpeet tukea koulunkäyntiä oppilaille, joilla on haasteita läsnäolon, haastavan käytöksen ja/tai hyvinvoinnin kanssa, jotta tavoite saada peruskoulun päättötodistusta toteutuu jatkossakin, on otettu huomioon lukuvuodelle 24–25. Muutaman vuoden käytössä ollut pienryhmä on löytänyt hyviä toimintatapoja ja lukuvuoden alku on aluerah- torin ja uuden konsultoivan erityisopettajan avulla ollut hyvä.

Syksyn aikana on tullut muutama oppilas lisää valmistavaan opetukseen, myös Ukrainasta. On mahdollistettu koulutusta opettajille kehittää osaamistaan aineessa ruotsi toisena kiele- nä. Laajennettu oppivelvollisuus näkyy kohonneena tarpeena järjestää sekä tukio- petusta että erityisopetusta myös lukiossa. Kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu ja seurataan aktiivisesti. Lukuvuoden alku on erityisesti yläluokilla ollut rauhallisempi kuin moneen vuoteen.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Ruotsinkielisten perusopetus- ja lukiokoulutuspalveluiden työtä ohjaa ensisijaisesti lainsäädäntö ja asetukset, kansalliset opetussuunnitelman perusteet sekä kuntakohtaiset opetussuunnitelmat ja Porvoon oma strategia. Oppilashallin- non prosessien uudistaminen on jatkettu ja erityisesti rehto- reille ja koulusihteereille järjestetty koulutuksia ja tukea digi- osaamisen ja tiedolla johtamisen prosessien vahvista- miseksi. Kehitystyön ensimmäinen vaihe hyödyntäen oppi- lasrekisterin tietoja on valmistunut syksyllä.

Opetuksessa on satsattu lukutaitoon, erityisesti alaluokilla sekä digitaitoihin jaoston hyväksymän digipolun mukaisesti. Työ jatkuu jaoston päätöksellä tänäkin lukuvuonna. Aluerah- toreiden avulla koulun rehtoreita on tuettu toimintakulttuurin kehittämiseksi. Aluerah- torimallilla on myös tuettu johta- mista, tavoitteena saada ”koko koulu”-perspektiivi näky- mään koulun arjessa, sekä opetuksessa että kasvatustehtä- vissä, mutta myös resurssien käytössä. Erityisopetukseen on ohjattu syksystä lähtien lisää resursseja talousarvion mu- kaan sekä pienluokkiin että konsultatiiviseen työhön. Kolmi- portaisen tuen toteutumisen seuranta on syksyllä raportoitu jaostolle.

Laajennetun oppivelvollisuuden prosessien selvennystyö on jatkunut yhdessä hyvinvointialueen ja muiden kuntien kanssa, joissa on ruotsinkielisiä oppilaita. Erityistä huomiota on saanut syksyllä alkanut opetussuunnitelman mukainen kaksikielinen työpajatoiminta nuorisotoimen alaisuudessa.

Hyväksytyn hankesuunnitelman pohjalta on viety eteenpäin prosessia rakentaa esikouluryhmille sopivat tilat Kvarn- backen skolaniin. Hankesuunnittelun mukaisesti

rakennuksen pitäisi olla vuoden 2025 aikana valmis. Tar- jouspyyntöä varten suunnitelmat pyritään saamaan valmiiksi joulukuun 2024 loppuun mennessä. Borgå Gymnasiumin lii- kuntatilan rakennus on käyttöänsä lopussa ja uutta tilaa suun- nitellaan.

Henkilöstö

Erityisopetukseen on palkattu kaksi erityisopettajaa sekä yksi laaja-alainen erityisopettaja. Porvoon kouluvalmentaja- mallia kehitetään siten, että lukuvuodelle 2024–25 pilotoi- daan kouluvalmentaja myös Porvoon suurimpaan ruotsin- kieliseen alakouluun (1 kpl). On tärkeää ennaltaehkäistä jo varhaisessa vaiheessa lasten ja nuorten keskuudessa levin- nyttä pahoinvointia ja siihen liittyvää oireilua. Pilotin tulok- sista raportoidaan ruotsinkieliselle koulutusjaostolle ja kas- vun ja oppimisen lautakunnalle. Keväällä 2024 kouluval- mentajien tehtäväkuvauksia on tarkennettu varmistaak- semme, että Porvoon kouluvalmentajamalli on kauttaaltaan yhdenmukainen.

Koulunuorisotyöhön selvitetään vuoden 2024 aikana uusi toimintamalli yhteisesti toimialojen kanssa. Uusi/uusvanha malli voi mukaila Porvoossa jo aiemmin ollutta mallia, jossa keskellä päivää nuorisotyötä tekevät ovat läsnä kouluissa, koska pääosin kaikki lapset ja oppivelvolliset ovat silloin sa- moissa tiloissa ja näiden palvelujen piirissä sekä helpoiten tavoitettavissa. Asiakaslähtöisyys toteutuu, kun ollaan asi- akkaiden kanssa samoissa tiloissa ja lapsi/nuorisoryhmien tapaaminen ja moniammatillinen yhteistyö voi mahdollistua paremmin huomattavasti vaikuttavammin. Näillä toimenpi- teillä pyritään vastaamaan ja vaikuttamaan lisääntyneeseen levottomuuteen, pahoinvointiin sekä kiusaamiseen.

Haasteet rekrytoinnissa näkyvät eniten vaikeuksina löytää päteviä sijaisia. Ongelma on suurempi isoissa kouluissa, joissa on enemmän poissaoloja. Toimenpiteenä on palkattu 1.8 lähtien kaksi sijaisopettajaa. Näin saadaan sekä lisää laatua opetukseen että tuetaan kouluja rekrytointihaas- teessa. Lukuvuoden aikana ja syksyllä aloitetut henkilöstölle järjestettävissä koulutuksissa panostetaan menetelmiin, jotka auttavat hyvien suhteiden luomisessa ja näkemään op- pilaisissa hyvän sekä vahvuudet. Tuki tähän löytyy muun mu- assa kouluterveyskyselystä. Vuonna 2024 varmistetaan koulutuksissa, että kaikkien, varsinkin koulunkäynninavusta- jien, nepsy-tietoutta lisätään.

Talous

Suurimmat menot koostuvat sisäisistä vuokrista sekä henki- löstömenoista. Muutokset toimintaympäristössä ja siitä seu- ranneet toimenpiteet nostavat henkilöstömenoja verrattuna vuoteen 2023. Uusia virkoja tai toimia ei olla perustamassa vuoden 2025 talousarvioon.

Kaupunginhallituksen johtama kasvun ja oppimisen toi- mialan palveluverkkosuunnitelma on valmistunut. Syntyvyy- den alentumisen ja ikäluokkien pienentymisen asettamat haasteet ruotsinkielisen palveluverkon kehittämiseksi ja uu- distamiselle on käsitelty myös jaostossa syksyllä 2024.

Ruotsinkielisen koulutusjaoston lukuvuosittain käsittelemät resurssit peruskoulun opetussuunnitelman mukaisen ope- tuksen turvaamiseksi pidettiin suurimmilta osin viime vuo- sien tasolla, vaikka oppilasmäärä on suurempi kuin viime lu- kuvuonna. Lisäys tarvittiin hieman erityisopetukseen pien- luokkien sekä konsultatiivisen erityisopettajan osalta. Sat- saus luku- ja digitaitoihin on samalla tasolla, kun aikaisem- min. Valmistavan opetuksen opettajan palkkaaminen

toistaiseksi ei lisää menoja, kuten ei myöskään sijaisopettajien palkkaaminen.

Oppilasrekisteriä on alkuvuodesta kehitetty, jotta tietojen saaminen automatisoituu ja tiedolla johtaminen helpottuu. Satsaamalla kehittämiseen säästetään jatkossa työresursseja ja tuetaan rehtoreiden ja tukihenkilöiden työtä tietojen hakemisessa.

Ruotsinkielisten koulutuspalvelujen tulot muodostuvat pääosin valtion ulkopuolisista tuista sekä niin sanotuista kotikuntakorvauksista, joiden arvioidaan olevan pienempiä kuin aikaisemmin. Ulkoiset tuet kattavat osittain muutamat kehittämistoimenpiteet, mutta myönnettyihin tukiin sisältyy myös omavastuuosuus, joka on yleensä noin 20 % koko-naiskustannuksista.

Paitsi tulojen epävarmuus, myös koronapandemian seuraukset, koulujen oppilaiden hyvinvoinnin haasteet, tilattujen koulukyytien kustannukset ja Ukrainan sota ja sen seurauksena valmistavan opetuksen tarve, aiheuttavat epävarmuutta talousarviovuoteen. On lisäksi haastavaa ennakoita hankalasta maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuvia hinnankorotuksia ja esimerkiksi koulukuljetuskustannukset ovat kasvaneet.

Kolmannen kvartaalin jälkeen palvelualueen taloudellinen tilanne on kuitenkin vakaa. Pilottiprojekti, jonka avulla selvitetään voiko Google for Education tuoda säästöjä koulutuspalveluille, on edennyt tavoitteiden mukaisesti. Jo loppuvuoden aikana on mahdollista tehdä päätös projektin etenemisestä lukuvuonna 2025–26. Talouden tuottavuus- ja tasapainottamishjelma on otettu huomioon ja ennuste on, että ruotsinkieliset koulutuspalvelut pysyy talousarviossa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Asiakkuudet

Syntyvyyden lasku näkyy alle kouluikäisten lasten määrän vähenemisenä myös Porvoossa. Varhaiskasvatuspalveluissa tämä on näkynyt viime vuosina erityisesti kotihoidon tuen käytön vähenemisenä. Alle 3-vuotiaiden lasten osallisuusaste varhaiskasvatuksessa kasvaa ja 1–2-vuotiaiden lapsiryhmien määrä lisääntyy. Nämä ryhmät sitovat henkilökuntaa 1,75 kertaa enemmän kuin vanhempien lasten ryhmät.

Varhaiskasvatuspalveluissa on tapahtunut toiminnallisia muutoksia vuonna 2024. Bjurbölen päiväkodin uudisrakennus otettiin käyttöön helmikuussa. Eestinmäen päiväkodin perusparannuksen vuoksi päiväkodin toiminta siirtyi väistötiloihin elokuussa. Huhtisen päiväkotitoimii väistötiloissa vuonna 2024, kun Huhtisen uudisrakennuspäiväkotia rakennetaan. Kaarenkylän päiväkodista luovuttiin elokuussa ja päiväkodin lapsiryhmän toiminta siirrettiin Jokilaakson koulun yhteyteen. Gammelbackan päiväkodin esiopetusryhmät toimivat Pääskytien koulun tiloissa kevään ajan. Elokuussa Opintielle saatiin uudet tilapäistilat kahdelle Gammelbackan päiväkodin lapsiryhmälle.

Toiminnot, palvelut ja prosessit

Varhaiskasvatuspalvelujen kysyntä vaihtelee alueittain ja kieliryhmittäin, minkä vuoksi lähipalveluperiaatteen toteuttaminen on haasteellista. Tarvittaessa alueiden välillä tehdään henkilöstösiirtoja vastaamaan kysyntään. Kunnallisia päiväkotia on 20 ja yksityisiä päiväkotia yhdeksän.

Varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä keskeistä on riittävien henkilöstöresurssien ja toimivien toimintaympäristöjen varmistaminen. Uusi toimintakausi käynnistyi elokuussa ja iso osa henkilöstöstä on määräaikaista, koska kelpoisuusehdot täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia ja sosionomeja ei saatu rekrytoitua riittävästi.

Valtion erityisavustuksien avulla panostettiin alkuvuodesta toiminnan kehittämiseen. Avustuksia käytettiin heinäkuun loppuun asti joustavan esi- ja perusopetuksen pilotointiin, tasa-arvon ja laadun kehittämiseen, vieraskielisten lasten ja perheiden tukemiseen sekä hyvinvointityöhön.

Kaikissa varhaiskasvatuksen ulkoisen rahoituksen projekteissa henkilöstöresurssi on kohdennettu monikielisten lasten suomen/ruotsin kielen oppimisen tukeen ja muun tuen toteuttamiseen. Palkattuna on ollut kieli- ja kulttuuriopettajia, varhaiskasvatuksen erityisopettajia sekä lastenhoitajia.

Lisäksi Varhaiskasvatus ja esiopetus on mukana perusopetuksen kanssa kielikylpytoimintaa kehittävässä hankkeessa ja joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämisessä. Kulttuuri- ja palveluiden SKAPA-hanketta (Porvoo ja Sipoo) on suunniteltu kevään 2024 aikana yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa ja toiminta mukaan lähteissä päiväkodeissa käynnistyi syyskuussa. Valtakunnalliseen yliopistojen tutkimuspohjaiseen kehittämishankkeeseen VEPO –voimaa johtajuuteen osallistuvat Helsingin yliopiston alueelta Porvoo ja Kerava. VEPO-hanketta on suunniteltu kevään aikana perusopetuksen ja yliopiston kanssa ja kehittämissuunnitelma on alkanut syksyllä ja se jatkuu vuoden 2025 loppuun asti. Varhaiskasvatuksesta mukaan osallistuu neljä päiväkodinjohtajaa ja varajohtajaa.

Päiväkotien johtamista on kehitetty pilotoimalla apulaisjohtajamallia muutamassa päiväkodissa. Tiedolla johtamista ja laadun arviointia on vahvistettu valtakunnallista Valssi-arviointijärjestelmää ja varhaiskasvatuksen PowerBi-raportteja hyödyntämällä.

Ennakoivaan ja suunnitelmalliseen viestintään panostetaan vahvasti. Tammikuussa osallistuttiin Educa-messuille, jossa kerrottiin Porvoon vetovoimatekijöistä ja rekrytointitarpeista.

Henkilöstö

Varhaiskasvatuksen vetovoiman ja pitovoiman vahvistamiseksi panostetaan edelleen henkilöstön saatavuutta lisääviin toimenpiteisiin. Kelpoisuusehdot täyttävän henkilöstön saatavuuden parantamiseksi tuetaan henkilöstön jatkokoulutautumista sekä palkkaohjelman avulla edistetään palkka-kehitystä. Rekrytointiasiantuntijan avulla on saatu vahvistettua rekrytointiprosesseja ja pystytään paremmin tukemaan yksiköiden esihenkilöitä sekä sijaisten että vakituisten henkilöstön saatavuudessa.

Lapsiryhmissä työskentelevälle varhaiskasvatuksen henkilöstölle maksettiin 100 euroa/henkilö vaaterahaa huhtikuussa ja toinen erä lokakuussa. OVTES- että KVTES-sopimuksen piirissä olevan henkilöstön palkantarkistukset tehtiin 1.6.2024 alkaen.

Talous

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuohje päivitettiin 1.8.2024 alkaen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin tulleen muutoksen vuoksi. Maksujen perusteena olevia tuloarvoja korotettiin edelleen, minkä vuoksi asiakasmaksutuotot vähenivät loppuvuodesta. Asiakasmaksujen alentaminen lisää myös palvelusetelikustannuksia, kun asiakkaiden

omavastuuosuus pienenee ja kunnan osuus kasvaa. Lautakunta hyväksyi myös palvelusetelin arvon korotuksen 1.8.2024 alkaen sekä yksityisen hoidon kuntalisän korotuksen 1.8.2024 alkaen, mikä näkyy yksityisen varhaiskasvatuksen kustannusten kasvuna syksyllä.

Varhaiskasvatukselle ei myönnetty vuonna 2024 sen hakemia avustuksia, joten talousarvion mukaisia tuloja ei ole saavutettu projekteissa. Suurta alijäämää selittävät myös omaraahoitusosuudet sekä taseen kautta vuodelle 2024 siirtämättä jääneet tuotot Vakan tasa-arvo 3-projektissa (120 000,00) ja Vakan, esi- ja perusopetuksen korona 3-projektissa (86 000,00). Nämä projektit sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellisen tasa-arvon kehittäminen -projekti päättyivät varhaiskasvatuksen osalta 31.7.2024.

Palvelualueen taloudellinen tilanne on vakaa, mutta henkilöstömenojen osuus on alkuvuoden osalta toisiin palvelualueisiin verrattuna prosentuaalisesti suurempi. Varhaiskasvatuksessa sijaiskustannukset ovat merkittävät ja lisääntyneet lapsen tuen tarpeet nostavat henkilöstökustannuksia.

Talouden tuottavuus- ja tasapainottamisohjelma on otettu huomioon ja ennuste on, että varhaiskasvatuspalvelut pysyvät talousarviossa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN			2024								
Palvelualue		Vastuuhenkilö	Tamm	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys
KASVU JA OPPIMINEN											
Kasvun ja oppimisen johto		Mervi Tuominen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	Hallinto ja kehittäminen	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Suomenkielinen perusopetus	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Lukiot	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Aamu- ja iltpäivätoiminta	Jari Kettunen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	Hallinto ja kehittäminen	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Ruotsinkielinen perusopetus	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Lukiot	Rikard Lindström	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Varhaiskasvatuspalvelut	Varhaiskasvatuksen yhteiset	Leila Nyberg	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Päiväkodit	Heidi Innala	1	1	2	2	2	2	3	3	3
	Perhepäivähoito	Sanna Hänninen	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Lapsen tuki	Majja Blomqvist	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Muu varhaiskasvatus	Marjo Haapanen	1	1	1	1	1	1	1	1	1

- 1** Todennäköisesti pysytään talousarviossa.
- 2** Lievä ylityspaine / Toteumaprosentti korkea tavanomaiseen verrattuna / Tiedossa on muutoksia, jotka heikentävät tilannetta.

- 3** Keskisuuri ylityspaine / Toteumaprosentit selvästi normaalia korkeammalla / Tiedossa merkittäviä tilannetta heikentäviä muutoksia.
- 4** Talousarviomäärärahat ylittävät todennäköisesti / Talousarvionmuutosta valmistellaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Strategian mittari: 1. Väestönmuutos, koko Porvoo ja keskusta-alue		
TA2024 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Hyväksytään palveluverkkoselvityksen periaatteet.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	+ Kasvo, kaupunkikehitys ja toimitilapalvelut
Oppilaaksiottoalueet tukevat optimaalista palveluverkkoa.	Tarkastelu tehty (kyllä/ei)	+ Kasvo
Strategian mittari: 2. Hyte-kerroin		
TA2024 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen osallisuusaste kasvaa eri ikäryhmissä.	Varhaiskasvatuksen piirissä, 1-6 vuotiaat 6v. = 100% 3-5v. = vähintään 90% 1-2v. = vähintään 63%	+ Kasvo
Strategian mittari: 3. Koulutustasoindeksi		
TA2024 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Porvoon lukutakuu on käytössä alkuopetuksessa kaikissa kouluissa.	Käytössä/ ei käytössä	+ Kasvo
Vähintään 99 prosenttia peruskoulun päättäneistä oppivelvollisuusikäisistä saa välittömästi toisen asteen koulutuspaikan.	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneiden määrä.	+ Kasvo
Kaikki oppivelvolliset suorittavat toisen asteen tutkinnon.	Toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus aloittaneista vähintään 99 %.	+ Kasvo
Strategian mittari: 4. Katuturvallisuusindeksi		
TA2024 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Asukkaiden osallisuuden lisääminen ja syrjäytymisen vähentäminen.	Turvallisuussuunnitelmien päivittäminen asukkaita osallistaen.	+ / - Kaikki, konsernipalvelut
Strategian mittari: 8. Kaupungin lainakanta		
TA2024 sitova tavoite	Sitovan tavoitteen mittari	Vastuutaho
Laaditaan tuottavuusohjelma, jossa kaupungin käyttötalous ja investoinnit tasapainotetaan vastaamaan kaupungin talouden kehitystä vuosille 2024 - 2027.	Tuottavuusohjelma laadittu ja hyväksytty. Ulkopuolinen arvio talouden kestävydestä hankittu.	+ Kaikki, konsernipalvelut

Talouden toteuma

Palvelualue	Toteuma	Muutettu TA	Toteuma-% TA	ENNUSTE
Kasvun ja oppimisen johto	1-9/2024	2024	2024	
TOIMINTATUOTOT	597	0	0	597
TOIMINTAKULUT	-2 381 811	-3 528 443	67,5 %	-3 528 443
TOIMINTAKATE	-2 381 213	-3 528 443	67,49 %	-3 527 846
Suomenkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	Toteuma	Muutettu TA	Toteuma-% TA	ENNUSTE
	1-9/2024	2024	2024	
TOIMINTATUOTOT	2 096 360	2 426 000	86,41 %	2 426 000
TOIMINTAKULUT	-38 479 579	-52 441 202	73,38 %	-52 441 202
TOIMINTAKATE	-36 838 220	-50 015 202	72,74 %	-50 015 202
Ruotsinkielinen perusopetus ja lukiokoulutus	Toteuma	Muutettu TA	Toteuma-% TA	ENNUSTE
	1-9/2024	2024	2024	
TOIMINTATUOTOT	738 716	1 076 000	68,65 %	1 076 000
TOIMINTAKULUT	-18 218 288	-24 987 124	72,93 %	-24 894 124
TOIMINTAKATE	-17 479 571	-23 906 124	73,12 %	-23 818 124
Varhaiskasvatuspalvelut	Toteuma	Muutettu TA	Toteuma-% TA	ENNUSTE
	1-9/2024	2024	2024	
TOIMINTATUOTOT	1 729 813	2 774 433	62,35 %	2 774 433
TOIMINTAKULUT	-32 095 510	-43 218 673	74,26 %	-43 218 673
TOIMINTAKATE	-30 365 697	-40 444 240	75,08 %	-40 444 240

